

in zdrava salata je pa divji radič, kakoršnega se na spomlad lahko polno po senožetih navrta, ako se skuha, ter skuhan in ohlajen zabeli.

Kakošna ima sploh stelja biti?

1. Stelja sploh bi prav za prav ne smela biti surova, vlažna ali mokrotna, ampak suha, dobro izsušena. Zakaj če ima več vlažnosti ali mokrote stelja uže sama na sebi, manj je zamore v hlevu na-se vleči. Ni toraj dobra tako imenovano kleščje ali sekana stelja od smrečja, jelovja in družega surovega vejevja. (Se vé, da težko se je tega ogibati zlasti na spomlad in poletje, kedar ni več praproti in družega suhega na-stelja.)

2. Vsakoršna stelja, ki je daljša, naj bi se na kratko razsekala, ker tako več vlažnosti povživa in lože je potem gnoj kidati. Za gnoj, ki se ima rabiti za travnike, naj se jemlje le prav drobna stelja; zakaj debela stelja se mora zopet pograbit in toraj travniku malo koristi. Debela stelja je za podoravanje, posebno pri mastni in ilovčasti prsti.

3. Stelja mora biti lahko trohljiva, da hitro sprhne in se sprstení. Le tako zares gnoji in koristi; brez tega bi malo teknila. Marsikatera stelja prav težko in počasi trohni in prstení, kakor pezdirje, žaganje, bukovo listje, nastél iz logov in senčnih krajev itd. Da se take reči lože v gnoj spreminjajo, jih je treba v kupih nekoliko namočiti; najbolje se to zgodi z gnojnico ali s kakimi pomijami ter z zblojeno vodo; potem pa se pusté, da se nekoliko ugrejejo in sparijo ali ustojé. Po okoliščinah se utegne enaka stelja nekatere mesece ali tudi leto in dan tako goditi. Kup se s tem sicer zniža, gnojilne moči njegove pa zato ne bo manj, temuč bo še boljša. Ozir se mora tudi imeti, da na nekaterih njivah se gnoj prav povžije kakor na družih, kjer včasih prav počasi prstení. Na to okoliščino je tedaj tudi treba gledati, kedar steljo napravljaš, kolikor namreč ti je moč.

Razpis državne štipendije

za kmetijsko šolo „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu pri Dunaji.

Slavno c. k. ministerstvo poljedelstva je za kmetijsko šolo „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu za prihodnji triletni tečaj od 1885/6. l. počenši dovolilo eno ustanovo (štipendijo) za 250 gold. na leto.

Za sprejem v to šolo je treba:

1. Dovoljenja starišev ali oskrbnikov;
2. starosti najmanj 16 let;
3. dokazov o taki šolski izobraženosti, kakoršnih je pridobiti po dobro dovršenih spodnjih štirih razredih javnih srednjih šol.

Zeló želeli je tudi dokaza o kakih dejanstveno na kakem kmetijstvu pridobljenih vednostih.

Prosilci za to ustanovo naj svoje prošnje s potrebnimi prilogami vložijo najdalje do 31. avgusta t. l. pri vodstvu „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu, od katere se dobivajo tudi zavodovi programi.

Štipendisti plačevanja šolnine niso oproščeni.

Od c. k. ministerstva poljedelstva
na Dunaji 5. avgusta 1885.

P. n. gg. udom podružnice c. kr. kmetijske družbe v Zatičini.

Sè smrtjo č. g. Matija Kulavica je zgubila podružnica c. kr. kmetijske družbe Zatiškega okraja svojega načelnika. Vendar blagor podružnice, zlasti oskrbljevanje njenega premoženja, zahteva načelnika, in to tem bolj, ker sem podpisani njega pôsel dozdale začasno opravljal.

Usojam se zatoraj vsled § 32 pravil, c. kr. kmetijske družbe za vojvodstvo Kranjsko vse p. n. gospode družabnike te podružnice s tem uljudno vabiti k izvolitvi njenega načelnika in njegovega namestnika, ktera bode v Zatičini v gostilni pri „Poličanjskem“

dné 31. avgusta t. l. ob 10. uri dopoludne.

Št. Vid pri Zatičini dné 6. avgusta 1885.

Štefan Jaklič.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 35. Jaz imam kravo muricodolskega plemena, ki je uže v petem mesecu po teletu, pa se vendar še noče pojati. Prosim Vas, mi naznaniti, kaj mi je v tem slučaju storiti? (M. L. v H.)

Odgovor. Ako se krava noče pojati, je gotovo predebela ali pa prekurnna in slabotna. V prvem slučaju je treba kravo bolj pičlo, v drugem slučaju bolj obilno krmiti. Pojatev pri kravi se tudi pospešuje, če se je ji dá piti mleko druge krave, ki se ravno poja, ali pa če se krmi lanena moka in oves, ječmen s soljo, katere vse tvarine, kakor tudi krompir pojatev pospešujejo. Drugi priporočajo privezati kravo blizo bika. Če vse to ne pomaga, pa dajte kravi 2 grama španjskih muh na kruhu zjutraj na teš želodec; ako prvič ne pomaga, ponovite sredstvo čez dva dni.

Vprašanje 36. Je li kak pripomoček, da bi se goved odvadila jasli grizti? (L. V. v B.)

Odgovor. Dosedaj nam ni bilo še znano, da bi tudi goved enako konjem to slabo razvado si prisvojila. Po našem mnenji grizenje jasel od strani govedi nje sami ne škoduje ter škodo trpijo le jasli. Skusite sredstva, katera se v enakem slučaju pri konjih porabljujejo, to je, jasli se okujejo s ploščevino ali pa se namažejo s kako smrdečo stvarjo, na pr., katranom (terom) itd.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

8.

Slavnost v Kahiri, kedar začne Nil naraščati.

Kaj bi bil Egipt, da ni Nila? Bil bi gola puščava, kakoršna se pričinja koj tam, kamor valovi njegovi več ne sežejo. Nil je nanosil v premnogih letih rodovitne prsti v to velikanskemu grobu podobno dolino, ter privabil ljudi uže v starodavnem času, da so se ob njem naselili. In narod, ki je tu živel, bil je svoje dni ne navadno naobražen, kar nam pričajo njegove stavbe še dandanes. Ker je ta narod izprevidel, da je navezan na Nil in njegova navodnenja, zategadel je uže v starodavnem času na vso moč skrbno opazoval, kako narašča, za koliko je uže nastopil, ali je upati dobre letine ali ne. Nastalo je splošno veselje vselej, kedar je voda visoko nastopila in vso dolino zagrnila, iz katere so vasi in mesta kot ostrovi moleli. Ljudje so se vozili

od vasi do vasi in se veselili, prijatelji in znanci so se obiskovali in pogovarjali o dobri letini, ki je sedaj tako rekoč zagotovljena. Kakor je bilo v starodavnem času, prav tako je še dandanes.

Drugo polovico meseca maja in prvo polovico junija posmodi žareča sapa šamsinova vse zelenje, in najrahljeji vetrič vzdigne uže sila prahu, da se vse kadi. Ob tem času pritisnejo kužne bolezni in poberó mnogo ljudi. Ali kmalu bode odleglo. Ponoči 17. junija obrne se na bolje. To noč pade čudotvorna kapljica iz nebes v reko, trdi starodavna pravljica, in vsled te kapljice začne se Nil napenjati. To noč prebije večina prebivalcev zunaj pod milim nebom ob bregu blagodejnega veletoka, ali pa na plošnatih strehah. Povsodi se veselé, jedò, pijó in plešejo, pa tudi marsikaj vražnega uganjajo, češ, da bi uganili, ali bode dobra ali slaba letina. Na teraso hišino položé testa; če se napne, to je dobro znamenje in pomenja rodovitno leto in dosti sreče, ako se ne napne, pa pomenja slabo letino, pomanjkanje in dragino.

To noč pobegnejo kužne bolezni, tako trdi prosto ljudstvo, in ni se bati več nove morije za eno leto. S početka Nil počasi raste, potem čedalje hitreje, in to vsak dan naznanjajo za to postavljeni klicarji. Mera, na katero merijo visočino vode, pa je velik zidan vodnjak, sredi katerega stoji osmorobat steber z vrezanimi imeni in znaki. Vsak opazovalec ima dečka pri sebi, s katerim se pomenjuje. Klicar, na priliko, veli: „Bog je dal obilnosti, reko je napel in zemljo namočil.“ In deček odgovarja: „Pa gore, peščene poljane in polje“.

Kedar voda stopi do neke gotove visočine, gredó klicarji od hiše do hiše gospodarjem srečo vošit in navadnih darov pobirat. Nil raste in raste, uže je segel do 16. črte, in to naznanjajo klicarji z lepimi, prikupljivimi besedami. Z zastavo v roki hité od svečano opravljenih dečkov obsuti iz ulice v ulico, in glasno oznanjujejo to veselo novico. Včasih pa vlada ukani ljudstvo, zlaže se, da voda više stoji, kakor je res, in to zato, ker po stari navadi ne sme popreje pobrati davka poljskega in zemljiškega, dokler voda ni nastopila do določene visočine.

Na to gredó in med vsakojakimi vesellicami prederó jez, ki zapira ustje vodovoda kahirskega. Blizo ondi, kjer jez prebodó, stojé šotori, v katerih je na prodaj kava in šerbet, sadje in druge jedi. Glumači in plesači uganjajo svoje norije pred ustjem vodovodovim, na reki pa je polno čolnov in barčic. Ena barčica, „akkabah“ se jej pravi, odlikuje se izmed vseh. Po vrvju visí vse navskriž svetilk, zvezd in drugačnega lepoticja. Preden so si Arabci Egipt osvojili, pripeljali so vsako leto na taki barčici lepo opravljeno devico, ki so jo po starodavni navadi v vodo vrgli, češ, da bi s to žrtvo izdatnega naplava izprosili. Dandanes postavijo v suhi vodovod iz ila in blata nilskega zmašeno podobo, ki jej pravijo Nilova nevesta. Otroci skačejo okrog nje, odraščeni pa se zabavajo z godbo in z raketi. Kedar solnce vshaja, zagrmé topovi z grada kahirskega, ljudstvo pa zažene vik in krik, sedaj bodo jez prebodli vpricho najviših oblastev deželskih. Cele trope otrok stojé in čakajo vode v vodovodu, potem brodiyo po njej, in dražijo Nilovo nevesto, ki jo voda kmalu strga in zdrobi.

Voda čedalje bolj dere v vodovod, kanoni pokajo, godba svira, začne se ples in druge veselice. Dne 26. ali 27. septembra nastopi Nil do redne svoje visočine. Klicarji gredó še enkrat in poslednjikrat okrog ljudi, da poberó navadne darove. Vsa dolina nilska je velika vodna planota. No, voda začne padati, pokažejo se više ležeči kraji in polje, in da-si se proti koncu decembra še vidijo tu in tam mala jezera in mlake, vendar pola-

goma tudi ta izginejo, in s početka marcija teče Nil zopet enakomerno po svoji strugi.

Po Nilu se ravna egipški kmet. Pšenico, ječmen, razno sočivje, deteljo, lan, zelje, tobak, konoplje, divji žefran, salato, korijander, mak, vodne melone in kumare seje in sadi od avgusta do novembra, kajti ta mlada setev se sosebnó dobro počuti pod odejo nastopajoče vode.

V 50—110 dneh so ti sadeži uže dozoreli, in se koj pospravijo; potem se posejejo in posadé poletni sadeži: riž, koruza, dura, cukrov trst, bombaž, sezam, kava, indika, brošč, več vrst vodnih melon, kumare in čebulaste rastline. Ti sadeži pa obrodé le ondaj, če se jim priliva, zato imajo ob vsem Nilu zajemavnih koles, ki vodo na njive napeljujejo, kakor tudi takrat pomagajo z vodo, kedar je bil Nil premalo visoko nastopil. Po izdatnem naplavu je vselej nenavadno dobra letina. Tudi je znano, da je bil Egipt v starem času žitnica rimska. Skoraj za vsak mesec skozi leto dozore tu vrtni sadeži, katerim pa se mora dajati potrebne vlage, da se obnesó.

Rim nas ljubi.

Spisal Ivan Lavrenčič.

(Konec.)

Pač sumljiva vidi se sv. očetu zatožba, ker podpira jo Metodijev knez; ali vendar se v svoji sodbi ne pre-nagli. Čudno res misli si, da bi Metodij drugače zamogel učiti, nego uči in veleva učiti rimska stolica — on, ki je dokazal jasno uže čestokrat, da se ne strinja z očetom verskega razkola, Fotijem? on, ki se je dal v Rimu in ne v Carigradu v škofa posvetiti ter on, ki tako živo hrepeni dovesti vse Slovane v pravo cerkev Gospodovo in s katero jih je uže tesno združil v ogromni večini?! Hoče se prepričati, vsaj njegove sovražnike in vseh Slovanov spoznal je uže do dobrega, katerim je le želja goreča, da bi duševno ukončali njega in njegove zveste ovčice. Skoro izvestno sodijo apostola krivo — pride naj v Rim, da se prepriča o delu in pravovernosti njegovi.

Z mirno vestjo nakloni se sv. mož pozivu ter dokaže v rimskem najvišem cerkvenem zboru v izredno veselje papeža Ivana VIII. in vseh prisotnih dostojanstvenikov, da se v vsem popolnoma strinja z naukom Jezusovim in njega sv. cerkve. Zbor odobruje njegovo delo in laskovo pohvali ga vzlasti sv. oče pismeno knezu Svatopluku. Priporoča mu in prosi ga, da izprejme Metodija z veseljem, z dostojno častjo, kot svojega lastnega vikšega pastirja. Tudi veleva, da so mu vdani in v vsem pokorni vsi mašniki, dijakoni bodi-si slovanskega ali družega rodú, in sicer tako, da ničesar ne storé, da bi on ne vedel. Če bi pa bili nepokorni in se ne hoteli poboljšati, naj jih odstrani. V istem pismu odobruje slovansko liturgijo, ker niti zdravi veri ali nauku ne nasprotuje, bodi-si sv. mašo brati ali sv. blagovestje v slovanskem jeziku, da je le prevod dober in razlaga.

Je li pa vdobil Svatopluk papeževo pismo? — ne! Nasprotniki so skrili list pravi in izročili mu pismo izmišljeno, v katerem se zatrjuje, da je Metodij preklical svoje zmote ter da papež brezpogojno prepoveduje v slovanskem jeziku sv. mašo pevati ali brati. Knez veruje, kar čita in vede se mrzlo, sumljivo do sv. blagovestnika. Metodij srčno žalosten toži mu, da krivo sodi o njem in ukazu — pismu papeževem, a knez ne dá se poučiti. Sedaj pritoži se sv. mož Ivanu VIII.,